

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

PHAN HỒNG GIANG

Ghi chép
về tác giả và tác phẩm
PHÊ BÌNH TIỂU LUẬN
Chung quanh một số vấn đề
văn hóa nghệ thuật
PHÊ BÌNH TIỂU LUẬN

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

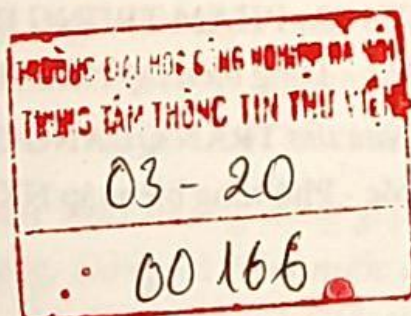
PHAN HỒNG GIANG

Ghi chép
về tác giả và tác phẩm

PHÊ BÌNH TIỂU LUẬN

Chung quanh một số vấn đề
văn hóa nghệ thuật

PHÊ BÌNH TIỂU LUẬN

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Nền văn học cách mạng Việt Nam được Bác Hồ đặt nền móng từ những năm đầu thế kỷ 20 và có bước phát triển rực rỡ từ sau Cách mạng tháng 8/1945, đặc biệt là trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng lại đất nước sau chiến tranh. Đó là thành tựu to lớn và phong phú cả về nội dung, tư tưởng, nghệ thuật và đội ngũ sáng tác. Những tác phẩm văn học kết tinh tài năng, tâm huyết của nhiều thế hệ nhà văn đã đi vào ký ức hàng triệu người Việt Nam, góp phần nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn và nhân cách con người Việt Nam, làm giàu có thêm những giá trị văn hóa Việt Nam mà ông cha ta đã dày công xây dựng. Tập đại thành văn học cách mạng và kháng chiến là bức tượng đài kỳ vĩ ghi lại diện mạo đất nước và con người Việt Nam về một thời kỳ vĩ đại của dân tộc, đưa tiến trình hiện đại hóa văn học lên một tầm cao mới.

Nhằm tôn vinh những đóng góp to lớn vào nền văn học cách mạng, Đảng và Nhà nước quyết định trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và Giải thưởng Nhà nước cho các tác phẩm văn học xuất sắc. Tiếp theo bộ sách văn học được Giải thưởng Hồ Chí Minh do Nhà xuất bản Văn Học xuất bản, Nhà nước đã quyết định giao cho Hội Nhà văn Việt Nam và Nhà xuất bản Hội Nhà Văn thực hiện dự án

“Công bố và phổ biến các tác phẩm văn học được Giải thưởng Nhà nước” (giai đoạn thực hiện 2014 - 2015).

Việc Nhà nước đầu tư xuất bản bộ sách lớn này không chỉ động viên, khích lệ các nhà văn tiếp tục lao động sáng tạo mà còn là công trình thực hiện Nghị quyết 9, Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI: “Xây dựng văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước”. Với ý nghĩa ấy, tác phẩm của mỗi tác giả được trân trọng in riêng; tôn trọng tính lịch sử, tính nguyên bản và thống nhất về quy cách, chất lượng, thẩm mỹ... theo tiêu chí của Chính phủ.

Với lòng trân trọng và ý thức trách nhiệm cao, tập thể cán bộ, biên tập viên Nhà xuất bản đã hoàn thành bộ sách quý với sự cố gắng cao nhất. Bộ sách gồm những tác phẩm của 121 tác giả được trao Giải thưởng Nhà nước qua ba đợt, năm 2001, năm 2007 và năm 2012.

Nhà xuất bản Hội Nhà Văn chân thành cảm ơn sự quan tâm và tạo điều kiện của các cơ quan chức năng của Chính phủ, Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam, Ban chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam giúp đỡ chúng tôi thực hiện dự án quan trọng này.

Xin trân trọng giới thiệu bộ sách đến bạn đọc trong và ngoài nước.

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Nhà phê bình, dịch giả
PHAN HỒNG GIANG

TIỂU SỬ

Họ và tên khai sinh: Nhà phê bình, dịch giả Phan Hồng Giang tên thật là Nguyễn Đức Hân. Sinh ngày 2 tháng 3 năm 1941 tại Tp. Huế. Nguyên quán: Nghi Lộc, Nghệ An. Hiện thường trú tại Làng Tân, phường Nghĩa Đô, quận Cầu Giấy, Tp. Hà Nội.

VÀI NÉT VỀ QUÁ TRÌNH HỌC TẬP, CÔNG TÁC, SÁNG TÁC:

Sau khi học các cấp phổ thông tại Việt Nam và tại Trung Quốc, được cử đi học tại Khoa Ngữ văn Nga (1960-1964), Trường Đại học Tổng hợp QG mang tên M. Lomonoxop Maxcova (MGU). Là nghiên cứu sinh (1979-1982) rồi là Thực tập sinh cao cấp (1983-1986) về văn học Nga Xô viết cũng tại Trường MGU. Nhận bằng Tiến sĩ Khoa học năm 1986.

Từng là biên tập viên của T/c Văn học (1964-1968), T/c Tác Phẩm Mới (1969-1974). Là cán bộ giảng dạy Khoa Viết văn, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (1975-1986). Là cán bộ biên tập các Nxb. Văn học (1986-1989), Thế giới (1993-1997). Là Viện trưởng Viện Văn hóa Nghệ thuật VN (1997-2002), Ủy viên Hội đồng Chính sách khoa học & công nghệ QG (1997-2002), Ủy viên Hội đồng Lý luận TW (2001-2006). Là Ủy viên Hội đồng

Lý luận - Phê bình của Hội Nhà văn VN (1989-1995), Phó Chủ tịch Hội đồng Văn học dịch (1995-2010), Giám đốc Trung tâm bồi dưỡng Văn nghệ Nguyễn Du của Hội Nhà văn VN (2005-2007).

TÁC PHẨM CHÍNH ĐÃ XUẤT BẢN:

Đã viết: *Sêkhôp* (1979), *Ghi chép về tác giả và tác phẩm* (1996), *Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc* (viết chung, 2001), *Đời sống văn hóa nông thôn vùng châu thổ sông Hồng và sông Cửu Long* (chủ biên, 2003), *Chung quanh một số vấn đề văn hóa nghệ thuật* (2007), *Quản lý văn hóa Việt Nam trong tiến trình đổi mới và hội nhập quốc tế* (đồng chủ biên, 2012). **Đã dịch:** *Truyện ngắn Sêkhôp* (1978), *Ngày phán xử cuối cùng* của Bl. Đimitơrôva (1973), *Đaghextan của tôi*, 2 tập, của R. Gamzatốp (Bằng Việt dịch phần thơ, 1979-1982), *Một mình với mùa thu* của K. Pauxtốpki (1983), *Cánh bướm đỏ thắm* của A. Grin (1983), *Nàng Lika* của I. Bunhin (1988). Các dịch phẩm này cho tới nay đều được tái bản nhiều lần.

GIẢI THƯỞNG VĂN HỌC:

Đã được nhận Bằng danh dự của Hội Nhà văn Liên Xô dành cho dịch giả nước ngoài có nhiều đóng góp giới thiệu văn học Nga, Xô viết (1983). Giải thưởng văn học dịch của Hội Nhà văn VN (1987) cho cuốn *Đaghextan của tôi*. Giải thưởng của Nxb. Tác Phẩm Mới dành cho tác phẩm dịch hay nhất - *Nàng Lika* (1988). Giải thưởng Nhà nước về văn học nghệ thuật năm 2012 cho 2 cuốn: *Ghi chép về tác giả và tác phẩm*, *Chung quanh một số vấn đề văn hóa nghệ thuật*.

Ghi chép về tác giả và tác phẩm

PHÊ BÌNH TIỂU LUẬN

MỤC LỤC

• LỜI NHÀ XUẤT BẢN.....	7
• TIỂU SỬ.....	11

I. GHI CHÉP VỀ TÁC GIẢ VÀ TÁC PHẨM

A. PHẦN I

1. Mấy cảm nghĩ khi đọc cuốn “Hương cỏ mật”.....	17
2. Đọc “Phù sa” của Đỗ Chu nghĩ về nguồn sức mạnh của con người và nghệ thuật chúng ta.....	26
3. Chế Lan Viên với tập “Những ngày nổi giận”.....	53
4. Cảm nghĩ một người đọc “Đường trong mây”.....	71
5. Một vài nhận xét về phong cách Nguyễn Khải qua tập “Chủ tịch huyện”.....	81
6. Bước đường đi của Bùi Hiến.....	92
7. Đọc cuốn “Chủ nghĩa Mác và văn hóa Việt Nam” của đồng chí Trường Chinh.....	104
8. Tìm hiểu những ý kiến của đồng chí Phạm Văn Đồng về văn hóa, văn nghệ.....	125
9. Lênin và vấn đề di sản văn học.....	134
10. Mấy điều mong mỏi của một người dịch văn học.....	143
11. Về một lĩnh vực quan trọng của đời sống văn học.....	148

12. Cái khó của dịch văn học.....	151
13. Sự giao lưu quốc tế của văn học Việt Nam.....	163
14. Mấy nét đặc thù của nghệ thuật và khái niệm “Tính hiệu quả xã hội”	169
15. Về việc quản lý nhà nước trên lĩnh vực xuất bản – báo chí.....	181
16. Góp một ý kiến về vấn đề nâng cao chất lượng ghi chép hồi ký.....	191
17. Nên có một nghĩa trang dành cho các nhà văn hóa.....	197
18. Lần cuối cùng gặp gỡ bác Tuân.....	200
19. Những người đem tới niềm vui.....	204
B. PHẦN II	
20. Antôn Sêkhốp một trái tim lớn, một nghệ sĩ lớn.....	211
21. M.Xantukốp – Sêđrin một nhà châm biếm đại tài.....	252
22. Mấy lời về Bunhin.....	263
23. Mắcxim Gorki một con người vĩ đại.....	275
24. Alêcxây Tôlxtoi với tập tiểu thuyết bộ ba “Con đường đau khổ”	285
25. Tiểu thuyết “Xi măng” của Fêđor Glatkốp.....	309
26. K.Pauxtốpxki tấm gương sáng tâm hồn Nga.....	327
27. V.Đuđinxép vwois tiểu thuyết “Không chỉ sống bằng bánh mì”	350
28. Nhân đọc hai tác phẩm của V.Tendriacốp mới dịch ở nước ta.....	359
29. Raxun Gamzatốp một tâm hồn ý vị, trẻ trung.....	369
30. Vài suy nghĩ về quá trình đổi mới trong văn học Xô viết.....	373
31. Tấm lòng các nhà văn Xô viết đối với Việt Nam.....	381

32. Việt Nam và sự khơi dậy của một dòng văn học thế giới	391
33. Ngày phán xử cuối cùng – một tấm lòng Bungari gắn bó với Việt Nam	404
34. “Trở lại Việt Nam – trở lại chính mình...”	409
35. Tản mạn về “Mận gai chim hót”...	416

C. PHỤ LỤC

36. “Một dãy núi hùng vĩ, có những đỉnh núi cao nấp trong mây...”	429
37. “Tôi đã chọn cho mình cây thánh giá...”	433
38. Tản mạn về một “góc” nghề văn...	438

II. CHUNG QUANH MỘT SỐ VẤN ĐỀ VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

39. Mấy lời phi lộ	451
40. Ôn lại một số lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về văn hóa	453
41. 60 Năm “Đề cương văn hóa Việt Nam”	469
42. Đọc cuốn “Chủ nghĩa Mác và văn hóa Việt Nam” của đồng chí Trường Chinh	480
43. Tìm hiểu những ý kiến của đồng chí Phạm Văn Đồng về văn hóa, văn nghệ	502
44. Lênin và vấn đề di sản văn học	511
45. Mấy nét đặc thù của nghệ thuật và khái niệm “Tính hiệu quả xã hội”	520
46. Văn hóa trước ngưỡng cửa năm 2000	532
47. Toàn cầu hóa và vấn đề bản sắc văn hóa dân tộc	538
48. Giữ gìn sự đa dạng văn hóa các dân tộc	549

49. Về một số vấn đề quan trọng được đề cập đến trong Nghị quyết Trung ương 5 (khóa VIII) về văn hóa.....	555
50. Xây dựng văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội – bắt đầu từ đâu?	570
51. Trách nhiệm của nhà nước trong lĩnh vực giao lưu văn hóa và gìn giữ sự đa dạng văn hóa.....	576
52. Vài nhận xét về thực trạng và xu thế phát triển của văn hóa nước ta hiện nay.....	582
53. Đôi nét về tình hình nghiên cứu lý luận văn hóa mấy năm gần đây.....	593
54. Về việc quản lý nhà nước trên lĩnh vực xuất bản – báo chí.....	600
55. Sự giao lưu quốc tế của văn học Việt Nam.....	610
56. Về chính sách bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa phi vật thể ở Việt Nam.....	616
57. Viện nghiên cứu văn hóa nghệ thuật trên đường phát triển.....	623
58. Văn hóa – văn nghệ Liên Xô trong quá trình cải tổ.....	629
59. Văn hóa Trung Quốc trong thời kỳ cải cách, mở cửa.....	643
60. Mấy nhận xét ban đầu về quản lý nghệ thuật ở nước Anh.....	656
61. Nhân loại: có chung cuộc kiếm tìm văn hóa.....	662
62. “Đoàn kết” là một khái niệm văn hóa.....	670
63. Khoa học và thực tiễn.....	674
64. Nói và làm.....	678
65. Đôi điều về đào tạo sau đại học.....	684
66. Bên lề một Hội nghị lý luận phê bình văn học.....	689
67. Khi lòng tốt trở nên thừa... ..	692

68. Nên có một nghĩa trang dành cho các nhà văn hóa.....694
 69. Lần cuối cùng gặp gỡ một nhà văn lớn.....697
 70. Những người đem tới niềm vui.....700

PHỤ LỤC

71. Không có ai đơn giản.....707
 72. Xung quanh việc tái lập trường Viết văn Nguyễn Du
 thuộc Hội Nhà văn Việt Nam – trường học hay trường đời?724
 73. Nhân Giải thưởng Hội Nhà văn Việt Nam 2005:
 nên có nhiều loại giải thưởng khác nhau!730